

Nagroda Złotej Róży, Festiwal Nauki 2019

Magdalena Fikus

„niektóre szaleją w tęczówce
inne w rżesie by uciec szybko
drgają też krwią ciepłą
i całą gromadą puszą się w płucach
w nerce zaś siedzą zupełnie cicho
na chwilę je pożyczam
trzymam i gładzę
choć wiem że nigdy nie były
i nie będą moje
ciężko będzie je oddać
atomy¹

Powyższy cytat jest najlepszą ilustracją niezwykłości tegorocznej laureatki. Urszula Zajączkowska – botaniczka, artystka wizualna, muzyk. Pisze poezje, tworzy nagradzane na festiwalach międzynarodowych filmy. Jest flecistką i tak sobie wyobrażam, że czasem zabiera ów flet do lasu, a na pewno zawsze wchodzi w las z ogromną czułością i wrażliwością. Pracuje w Zakładzie Botaniki Leśnej SGGW w Warszawie.

„Patyki, badyle” to także niezwykle spojrzenie na rośliny, często z pytaniem „jak się czują?” Czy się boją, czy cieszą, czy dźwięczą, czy smucą? Jak działają na nie ciek, wiry, prądy? Jak odnoszą i goją rany? Jak wracają w krajobrazach spustoszonych przez człowieka, jak kiełkują ze szpar chodnika, na śmietniskach, na gruzach powojennych? Ale językiem poetyckim laureatka mówi do nas o nauce i jej obiektach. Nie brak tu odniesień do literatury, informacji jak bada się rośliny w terenie i w laboratorium, również najbardziej wyszukany, współczesny przyrządami. Jest w książce chemia, biologia, fizyka. Roślina, pozornie z innego niż nasz świat – wymaga oryginalnych pomysłów: jak ją zapytać czy boli, czy wraca do życia, czy czuję, jak poznaje świat wokół, odbiera zimno, ciepło, dźwięk, ŚWIATŁO. Dlatego też uderzają czasem wyszukane, czasem proste, doświadczenia, wymagające pomysowości, cierpliwości, wytrwałości. Każdy doświadczalnik wie, że najważniejszą częścią pracy jest sposób zadania pytania. I często dopiero po tygodniach poszukiwań - BINGO- przychodzi dzień szczęśliwy, uzyskania odpowiedzi.

Cytuję: ”Zdarzają się jednak olśnienia. Czytasz je i wtedy czujesz, że znikasz, rozmywasz się, zatracasz w jakimś wspólnym zdaniu i zaraz sama stajesz się jego literą leżącą w ciągu, który z odległej perspektywy wydaje się mieć nareszcie jakieś znaczenie”...

W regulaminie Nagrody Złotej Róży znajduje się stwierdzenie, że ... „Celem nagrody jest wyróżnianie napisanych po polsku książek popularnonaukowych, które służą rzetelnemu upowszechnianiu wiedzy naukowej i wyróżniają się wybitną formą literacką”. Takie są właśnie „Patyki, badyle” Czytajcie!

i

z tomu [„Atomy”](#) (BIBLIOTEKA WSPÓŁCZESNEJ POEZJI POLSKIEJ 2014),

nominowanego do Wrocławskiej Nagrody Poetyckiej SILESIUS 2015 w kategorii debiut.